

Jan Öbergs Nobelföreläsning hos Fredsrörelsen på Orust 7 december 2013.

Rubrik: 40 ÅRS ARBETE FÖR FRED – VÄRLDEN HAR BLIVIT BÄTTRE!

Vår fredspristagare om ljuspunkter i det historiska mörkret.

Jan inledde med att tala om att tiden är inne att se positivt på verkligheten – det betyder att se den som den är ! Fint att vara kritisk men det är inte det kritiska som är det fina. En bra elev kan återge, en bättre elev kan ha kritiska reflektioner, men det bästa är att förstå men se vad som är bättre.

Politik? utropar Jan: Någon som tror på politiker? Politiken är död som en död sill. Jan nämner Elise Bolding, amerikansk kväkare som säger: Vad vi inte kan se kan vi inte arbeta för. Positiva saker händer! Se det! Vi är trötta på att höra om Aids, drönare och FRA . Fredsrörelsen måste lära sig tala om vad vi vill och inte bara tala om vad vi inte vill ha. Det civila samhällets organisationer sammanfattas som NGO , Non Governmental Organizations. Non = icke skulle istället formuleras positivt. Inte halleluja, inte manipulativa uttryck för att slippa kritik men inse att allting inte går bra. Vi kan skriva till våra medier och undra över att de mestadels skriver om det som går snett. Det skulle ge en enorm positiv energi om medierna rapporterade om positiva trender. Som exempel nämner Jan att medier kunde lista stater som ej har kärnvapen. Iran som är i fokus har inte kärnvapen, Israel har! Sydafrika, Kazakstan, Schweiz, hela Pacific, hela Norden har inte kärnvapen! I Kazakstan stod alla Sovjets kärnvapen kvar och människor dog i cancer. Landet ville bli av med dem, men Jeltsin ville ha betalt för att ta tillbaka dem.

Beröm dem som inte skaffar kärnvapen!

I fortsättningen lägger Jan upp sin föreläsning i sex punkter:

1. USA:s imperium faller, och det är bra. Alla imperier faller till slut, och det är bra. Indikator är en djup ekonomisk kris. Inkomstskillnaderna är enorma. 80% av folket ligger vid fattigdomsgränsen och 50% under. Dollarn är på väg ner. De som föreslog en annan valuta för oljehandeln har mördats (Saddam Hussein och Gadaffi). Kina och Japan finansierar USA:s krig. Folk har börjat fatta att krig inte fungerar längre, och USA fick bara med sig Frankrike och Danmark på att anfälla Syrien som hämnd för dess användning av kemiska medel mot den egna befolkningen. Kofi Annans 6-punktsplan är skrotad. Istället har vapen skickats till galningar. Men Putin räddade USA och världen från krig, genom principen "Tala först med fienden!" Även USAs utrikesminister John Kerry uppskattade sina samtal med Assad under de senaste sex veckorna. Tyvärr är Carl Bildt så arrogant att han slutat tänka och för nu Sverige in i ett nytt kallt krig. Viktigt att vi har ett bra förhållande till USA utan att liera oss med imperialismen. ASEAN-länderna (i Sydostasien) tillsammans med BRIC-länderna (Brasilien, Ryssland, Indien och Kina) skapar en multipolär värld, vilken vi hellre bör liera oss med. Iran är kandidatland till BRIC. Men västvärlden har inte beredskap att stödja en positiv utveckling i Iran utan fortsätter försöka sänka landet med embargo t o m på mediciner, ett moraliskt brott mot 75 miljoner människor. Embargot har kostat landet 8 miljarder dollar hitintills, då de hindras sälja olja och ej får in de varor de behöver. Väst pressar Iran in absurdum och har målat in sig i ett hörn. Hittills har endast blygsamma lättnader givits. Ett nytt intelligent system håller på att växa fram i Iran inifrån landet självt, där reformer skapas. Detta måste stödjas i stället för att pressa Iran in absurdum. Kommande förhandlingar blir kostsamma för

Väst. Iran kan ej ge mer, utan embargo måste hävas. Detta får inte upplevas som ett nederlag för Väst. Iran har inte invaderat någon annan stat under de senaste 250 åren. CIAs försök att misskreditera landet och bombningen av ambassaden i Teheran har föranlett kommentaren "CIA kan inte identifiera någonting".

80% av USAs folk sade nej till anfall på Syrien. Detta kan tolkas som att även USAs folk är mot imperialismen. USA har 700 baser runt om i världen i 130 länder. "Jag är för USA men mot imperialismen", utropade Jan.

Alltså: Positiva trender pågår i Gandhis anda. Man ser en återkomst för Schumachers idéer från hans bok "Small is beautiful". Det finns också goda sidor i kapitalismen. Hur ska vi utveckla dem? Allt behöver inte gå ut på att roffa åt sig.

2. Business och ekonomi .

Nya system uppstår och kapitalismen är inte en helgjuten företeelse utan reformeras. Vi vill ha en mänskligare, rättfärdigare och grönare värld och en enorm tillväxt skulle kunna bli möjlig. Fenomenet CSV uttyds Creating Shared Values och innebär tillvaratagande genom kretsloppstänkande. Där finns inget avfallsbegrepp. Teorier om återvinning visar att allt avfall kan återanvändas och att hänsyn skall tas till människors sätt att tänka. Starbucks kaffekedja är ett exempel som imponerar genom sociala insatser bland leverantörerna. Byggstenarna är utbildning av bönder, hänsyn till det mänskliga kapitalet och större kunskap om vad framställning kostar naturen och kunskap om hur vi konsumenter beter oss.

Det finns människor som arbetar för en bättre värld! Studera hur kväkare driver företag, t ex storföretaget Cadbury's. Facebook tjänar pengar uteslutande på kunskap och kommunikation. Socialt ansvarstagande växer med insikten att konsumenter kräver något annat!

Eisenhower varnade för det militärindustriella komplexet MIMAC, vilket utläses Military Industrial Media Academic Complex. Jan omformulerar till ett fredsindustriellt komplex PIMAC, uttytt som Peace Industrial Media Academic Complex, som har stora möjligheter att skapa fred. Det är inte rimligt att det bara skapas vinst genom krigföring! Dags att lansera det fredsindustriella komplexet! Nationalekonomer tycker frågan är "intressant"!

Utmaningen för freds rörelsen är att bli bättre på att förklara detta! En lista på alternativ skulle erbjuda företagen en väg ut.

Själv är Jan en hängiven fotograf. Hur lägger man ihop foto och fred? Ett exempel: När man i Sydkorea köper en Coca Cola i en automat visar en bildskärm en video av människor på andra sidan gränsen, i Nordkorea! Sådana affärsidéer kan förändra världen, en möjlighet att skapa "business for good".

3. Människor älskar fred!

Se vad Mandela står för! Civila lösningar: ickevåld, tolerans, civilkurage, förlåtelse, försoning, humor... Alla utom Cheyney vet vad som är rätt!! Och människor vet vad som är fel! Men begreppet fred används ofta helt fel: "Vila i frid", "Rest in peace" står det på gravstenar. Men fred är inte död! Fred är liv, utopi, aktivitet.

Hur får man de politiska ledarna att fatta vidden av allt och agera? En del av lösningen vore att låta oss rösta på personliga kandidater till svenska uppdrag som aktörer på världsarenan.

4. Livet/Hälsan.

Mer än 1/3 av alla dagens nyfödda i England och några andra länder väntas bli mer än 100 år gamla.

1970 vaccinerades 5% av världens befolkning mot olika farsoter. Idag är det 85%! Men fortfarande dör dagligen 21000 barn under 3 års ålder. Den svarta, negativa kapitalismen bidrar till den siffran via framkallad undernäring, brist på rent vatten m m.

5. Utvecklingen.

Kina har lyckats häva 400 miljoner kineser ur fattigdomen på 20 år. Överlevnad är den viktigaste mänskliga rättigheten. Antalet undernärda i världen har gått ner från 23% till 15%. 20% eller bortåt 50 miljoner USA-medborgare lever under existensminimum. Men i Afrika är tillväxten 5% per år. Grunden är utbildning. Därför är också folk i Shanghai mer kreativa än i Väst, vilket den internationella mätningen Pisa visar.

6. Historiska trender.

Våld fungerar inte. Kreativt ickevåldsmotstånd efter Gandhis tid förändrar världen långt mer än våld. Exempel är Polen, Serbien, Kosovo och revolutionens Iran. Kvinnorörelsen och miljörelsen är betydelsefulla. Kalla kriget tog slut utan våld. De flesta länder säger också nej till kärnvapen, av civilisatoriska skäl. Kärnvapenfria stater agerar för icke-spridning och förbud mot kärnvapen. Rörelser för mänskliga rättigheter, Amnesty m.fl. hävdar att alla människor och allt levande har rättigheter men också skyldigheter. Utbildning via nätet med "globala klassrum" – inte bara nationella – växer fram. Nationalstaternas minskande betydelse är viktig – även i EU, trots de uppenbara problemen.

Tack vare Johan Galtung m fl har vi idag en fredsforskning. Det finns nu 800 fredsforskningsinstitut, och Kina har fått sitt första. Iran utbildar medlare, och Jan försöker påverka till initiativ för fredsforskning.

Slutsats. Krig förstör vår ekonomi. De goda kapitalisterna ser ingen vinst genom krig.

Hur definierar vi makt? Makt är att få något gjort! 600 personer styr över hur kärnvapen används.

Tyngdpunktsförskjutningen är igång. Vi kan använda Nato till annat! Och vi ska inte ge upp!

Gå in på www.fredsagenda2014

Nedskrivet av Anna-Lisa Björneberg, IKFF, och Ola Friholt FPO.